

PRZEGLĄD WYBORCZY

*

Biuletyn informacyjny
9-10/2007

Wydawnictwo Krajowego Biura Wyborczego

ISSN 1507-983X

Wydawnictwo Krajowego Biura Wyborczego
00-902 Warszawa, ul. Wiejska 10

Opracowanie - Zespół w Krajowym Biurze Wyborczym
Alicja Kicińska
Marcin Lisiak
Redakcja - Kazimierz Wojciech Czaplicki, kierownik Biura

Skład komputerowy – Grzegorz Gąsior

Oddano do druku – 19 grudnia 2007 r.

*Przy wykorzystaniu informacji zawartych w „Przeglądzie wyborczym” Krajowe Biuro
Wyborcze będzie wdzięczne za każdorazowe wskazanie źródła informacji.*

Oficjalna strona Państwowej Komisji Wyborczej w Internecie

www.pkw.gov.pl

SPIS TREŚCI	Str.
* Posiedzenia Państwowej Komisji Wyborczej	5
* Zarządzenie wyborów do Sejmu i Senatu	5
* Przygotowania do wyborów	5
- uchwały, informacje i wyjaśnienia wyborcze Państwowej Komisji Wyborczej	7
- rejestracja komitetów wyborczych	7
- rejestrowanie list kandydatów na posłów i kandydatów na senatorów	8
- przebieg wyborów i ustalenie wyników	10
- obserwacja wyborów	11
* Narada z komisarzami wyborczymi i dyrektorami zespołów i delegatur Krajowego Biura Wyborczego	14
* Wymiana doświadczeń z zagranicą	21

POSIEDZENIA PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ

- * Państwowa Komisja Wyborcza odbyła 13 posiedzeń w dniach 3, 10, 13, 17, 19 i 24 września oraz 3, 8, 15, 19, 22, 23 i 29 października 2007 r.
- * W dniu 7 września 2007 r. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej w związku z uchwałą Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej skracającą kadencję Sejmu, zarządził na dzień 21 października 2007 r. wybory do Sejmu i do Senatu określając terminy wykonania poszczególnych czynności wyborczych (Dz. U. Nr 162, poz. 1145).
- * Niezwłocznie po zarządzeniu wyborów Państwowa Komisja Wyborcza podjęła realizację zadań i czynności wyborczych. Dla ułatwienia podmiotom i organom wyborczym wykonywania czynności przewidzianych w Ordynacji wyborczej, wydała szczegółowe informacje, komunikaty i wyjaśnienia dotyczące: tworzenia komitetów wyborczych, sposobu prowadzenia kampanii wyborczej, zasad i sposobu zgłaszania kandydatów na posłów i senatorów i oświadczeń lustracyjnych kandydatów, przyznawania jednolitych numerów dla list kandydatów na posłów, czasu i sposobu prowadzenia kampanii wyborczej. Szczególną uwagę poświęciła Komisja na przypomnienie wymogów ustawowych dotyczących finansowania kampanii wyborczej. Wydane zostały w tej materii kompleksowe wyjaśnienia Państwowej Komisji Wyborczej o zasadach gospodarki finansowej obejmujące problematykę uzyskiwania przychodów i o wydatkach na finansowanie kampanii wyborczej. Podano ponadto limity wydatków na kampanie wyborczą każdego komitetu wyborczego biorącego udział w wyborach, ustalone na podstawie art. 114 Ordynacji wyborczej.

Limity wydatków

Lp	Nazwa komitetu wyborczego	Limit wydatków na podstawie art. 114 Ordynacji wyborczej do Sejmu RP i Senatu RP
1	Komitet Wyborczy Wierni Polsce	0,00 zł
2	Komitet Wyborczy Samoobrona Rzeczypospolitej Polskiej	27 545 213,97 zł
3	Komitet Wyborczy Polskiego Stronnictwa Ludowego	29 655 750,99 zł
4	Koalicyjny Komitet Wyborczy Lewica i Demokraci SLD+SDPL+PD+UP	30 196 914,33 zł
5	Komitet Wyborczy Prawo i Sprawiedliwość	30 305 147,00 zł
6	Komitet Wyborczy Polska Partia Pracy	24 893 513,61 zł
7	Komitet Wyborczy Lewica i Demokraci	0,00 zł
8	Komitet Wyborczy Liga Polskich Rodzin	26 949 934,30 zł
9	Komitet Wyborczy Partii Kobiet	5 411 633,39 zł
10	Komitet Wyborczy Samoobrona Patriotyczna	1 785 839,02 zł
11	Komitet Wyborczy Unia Polityki Realnej	1 731 722,69 zł

12	Komitet Wyborczy Krajowej Partii Emerytów i Rencistów	0,00 zł
13	Komitet Wyborczy Narodowego Odrodzenia Polski	595 279,67 zł
14	Komitet Wyborczy Związku Słowiańskiego	0,00 zł
15	Komitet Wyborczy Platforma Obywatelska RP	30 305 147,00 zł
16	Komitet Wyborczy Wyborców "Mniejszość Niemiecka"	865 861,34 zł
17	Komitet Wyborczy Wyborców Cimoszewicz do Senatu	162 349,00 zł
18	Komitet Wyborczy Konfederacja Polski Niepodległej - Obóz Patriotyczny	270 581,67 zł
19	Komitet Wyborczy Partii Rozwoju	0,00 zł
20	Komitet Wyborczy Wyborców Lasecki	108 232,67 zł
21	Komitet Wyborczy Samoobrony Odrodzenie	0,00 zł
22	Komitet Wyborczy Nowa Wizja Polski	378 814,34 zł
23	Komitet Wyborczy Polskiej Partii Socjalistycznej	0,00 zł
24	Komitet Wyborczy Zieloni 2004	162 349,00 zł
25	Komitet Wyborczy Wyborców Prawicy Marka Jurka	1 190 559,35 zł
26	Komitet Wyborczy Wyborców Konrada Głębockiego	108 232,67 zł
27	Komitet Wyborczy Przymierze dla Polski	324 698,00 zł
28	Komitet Wyborczy Racji Polskiej Lewicy	0,00 zł
29	Komitet Wyborczy Wyborców Ryszarda Galli	162 349,00 zł
30	Komitet Wyborczy Stronnictwa Ludowego "Ojcowizna"	0,00 zł
31	Komitet Wyborczy Unii Lewicy III RP	0,00 zł
32	Komitet Wyborczy Wyborców Jacka Bąbki	162 349,00 zł
33	Komitet Wyborczy Wyborców Przeciw Korupcji	108 232,67 zł
34	Komitet Wyborczy Demokratycznej Partii Lewicy	0,00 zł
35	Komitet Wyborczy Wyborców Lubelszczyzna	0,00 zł
36	Komitet Wyborczy Wyborców Przyszłość	0,00 zł
37	Komitet Wyborczy Polskiej Wspólnoty Narodowej	0,00 zł
38	Komitet Wyborczy Obrona Narodu Polskiego	108 232,67 zł
39	Komitet Wyborczy Konfederacji Polski Niepodległej	0,00 zł
40	Komitet Wyborczy Wyborców Czesława Fiedorowicza	162 349,00 zł
41	Komitet Wyborczy Wyborców Bóg-Honor-Ojczyzna	216 465,34 zł
42	Komitet Wyborczy Wyborców "Autonomia dla Ziemi Górnośląskiej"	162 349,00 zł
43	Komitet Wyborczy Wyborców Krzysztofa Rutkowskiego	0,00 zł
44	Komitet Wyborczy Wyborców "Piast"	0,00 zł
45	Komitet Wyborczy Wyborców Niezależnego Kandydata Na Senatora Jana Kurpa	108 232,67 zł
46	Komitet Wyborczy Wyborców Pro Vita Et Patria	0,00 zł
47	Komitet Wyborczy Wyborców Dariusza Jedliny	162 349,00 zł
48	Komitet Wyborczy Wyborców Macieja Płażyńskiego	0,00 zł
49	Komitet Wyborczy Wyborców Rzewuski Zbigniew Jan "Zgoda i Rozwój"	162 349,00 zł
50	Komitet Wyborczy Wyborców "Wierzbicki Naszym Senatorem"	0,00 zł
51	Komitet Wyborczy Wyborców Jarosława Puściana "Dla rozwoju i współpracy"	162 349,00 zł
52	Komitet Wyborczy Wyborców "Mniej podatków!"	0,00 zł

Informacje, komunikaty, wyjaśnienia w tych sprawach były powszechnie dostępne pod adresem internetowym www.wybory2007.pkw.gov.pl

- Państwowa Komisja Wyborcza zgodnie z ustawowym upoważnieniem ustaliła równoległe wymagane prawem wyborczym wzory formularzy i druków wyborczych dotyczące: zgłaszania i rejestracji kandydatów na posłów i senatorów, protokołów głosowania i protokołów wyborów, zaświadczeń dla mężów zaufania, określiła wzory kart do głosowania oraz sposób drukowania i przekazywania kart obwodowym komisjom wyborczym, zasady i sposób wykorzystania techniki elektronicznej przy ustalaniu wyników głosowania i wyników wyborów. Wydała wytyczne dla okręgowych komisji wyborczych dotyczące wykonywania czynności w zakresie przyjmowania zgłoszeń i rejestracji list i kandydatów; przekazywania informacji o frekwencji w trakcie głosowania; w sprawie ustalania wyników głosowania i wyników wyborów; wytyczne dla obwodowych komisji wyborczych dotyczące zadań i trybu ich pracy w przygotowaniu i przeprowadzeniu głosowania; wytyczne w sprawie obserwacji wyborów przez Misję OBWE. Uchwały Państwowej Komisji Wyborczej zostały ogłoszone w Monitorze Polskim.
- * Państwowa Komisja Wyborcza współdziałała z właściwymi ministrami w zakresie realizacji powierzonych im zadań wyborczych.
- W wyborach zarządzonych na dzień 21 października 2007 r. miały w większości zastosowanie rozporządzenia do Ordynacji wyborczej wydane w związku z wyborami w latach 2001 — 2005. Dotyczyły one: prowadzenia i aktualizacji rejestru wyborców; sporządzania i aktualizacji spisu wyborców; sporządzenia spisu wyborców dla obwodów utworzonych za granicą i na polskich statkach morskich; należności pieniężnych przysługujących członkom komisji wyborczych w związku z wykonywaniem zadań w komisjach; sprawozdań finansowych z wyborów; postępowania z dokumentami z wyborów. Nowe regulacje bądź zmieniające dotychczas obowiązujące akty wydał Minister Spraw Zagranicznych w sprawie utworzenia obwodów głosowania za granicą i Minister Gospodarki Morskiej — w sprawie utworzenia obwodów głosowania na polskich statkach morskich oraz Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji — w zakresie przygotowania i rozpowszechniania audycji wyborczych i podziału czasu na rozpowszechnianie tych audycji. Rozporządzenia zostały ogłoszone w Dzienniku Ustaw.
- * Zgodnie z wymogami Ordynacji wyborczej, kandydatów na posłów i senatorów zgłaszają komitety wyborcze partii politycznych, koalicji partii politycznych oraz wyborców. Deklaracje utworzenia komitetu wyborczego złożyło 56 podmiotów. Państwowa Komisja Wyborcza potwierdziła utworzenie 51 komitetów wyborczych.

Odmówiono przyjęcia zawiadomień 5 komitetów wyborczych wyborców, ponieważ nie spełniły ustawowego wymogu poparcia zgłoszenia o ich utworzeniu przez wymaganą liczbę co najmniej 1000 obywateli mających prawo wybierania (art. 98 ust. 4 Ordynacji wyborczej). W ogólnej liczbie 51 komitetów wyborczych uprawnionych do udziału w wyborach w 2007 r. było 28 komitetów wyborczych partii politycznych, 1 koalicyjny komitet wyborczy i 22 komitety wyborcze wyborców. Wykaz wymienionych komitetów wyborczych jest ogłoszony w Monitorze Polskim Nr 67, poz. 756.

- * Do przeprowadzenia wyborów Państwowa Komisja Wyborcza powołała okręgowe komisje wyborcze, a wójtowie (burmistrzowie, prezydenci miast i odpowiednio konsulowie i kapitanowie statków obwodowe komisje wyborcze w liczbie 25476. W skład 41 okręgowych komisji wyborczych weszło 366 sędziów, w skład obwodowych komisji 201294 wyborców.
- * Okręgowe komisje wyborcze zarejestrowały 296 okręgowych list kandydatów na posłów oraz 385 kandydatów na senatorów, a odmówiły rejestracji 4 list i 12 kandydatów na senatorów — z uwagi na niedopełnienie ustawowego warunku poparcia zgłoszenia podpisami co najmniej 5000 wyborców z danego okręgu wyborczego — do Sejmu bądź 3000 — do Senatu. Spośród zarejestrowanych list i kandydatów do dnia głosowania okręgowe komisje wyborcze unieważniły rejestrację 2 list kandydatów na posłów: w okręgu wyborczym Nr 7 w Chełmie i Nr 26 w Gdyni; podstawę unieważnienia stanowiło wycofanie przez kandydatów zgody na kandydowanie, co spowodowało pozostanie na liście mniejszej liczby kandydatów niż liczba posłów wybieranych w okręgu oraz rozwiązanie się komitetu wyborczego. Unieważniono rejestrację 3 kandydatów na senatorów: w okręgu Nr 1 w Legnicy, Nr 15 w Płocku i Nr 25 w Gdyni; przyczyną unieważnienia, podobnie w odniesieniu do kandydatów na posłów, była rezygnacja z kandydowania i rozwiązanie się komitetu wyborczego. Ostatecznie w wyborach do Sejmu przeprowadzonych w dniu 21 października 2007 r. głosowano na 296 list okręgowych zgłoszonych przez 10 komitetów wyborczych, na których było umieszczonych 6169 kandydatów, zaś w wyborach do Senatu na 385 kandydatów zgłoszonych przez 29 komitetów wyborczych.
- * Państwowa Komisja Wyborcza przed rozpoczęciem kampanii wyborczej i w czasie jej trwania udzielała wyjaśnień, opinii i zajmowała stanowisko w sprawach prawidłowego stosowania prawa, w tym w kwestiach budzących wątpliwości, przypominała o uprawnieniach i procedurach wyborczych i o zasadach prowadzenia kampanii wyborczej. Wobec podejmowanych przez niektóre partie polityczne i komitety wyborcze działań i inicjatyw budzących wątpliwości prawne, Państwowa Komisja

Wyborcza apelowała publicznie, aby działania promocyjne partii politycznych nie zawierały elementów kampanii wyborczej, a osoby pełniące funkcje publiczne oddzielały swoją działalność w ramach pełnionego urzędu lub funkcji publicznej od działań o agitacyjnym charakterze. Sygnalizowała jednocześnie, iż w razie nierozdzielenia tych działań może mieć miejsce zakazane prawnie faktyczne finansowanie partii ze środków publicznych. Przypominając o dopuszczalnych prawem wyborczym zasadach i formach prowadzenia kampanii wskazano, że wszelkie materiały mające charakter agitacji politycznej, rozpowszechniane przez partie polityczne zamierzające uczestniczyć w wyborach, powinny być oznaczone jako pochodzące od komitetu wyborczego danej partii, a koszty takich działań powinny być zaliczone w koszty kampanii wyborczej prowadzonej przez komitet wyborczy.

Państwowa Komisja Wyborcza zwracała także uwagę i występowała — w związku z otrzymanymi sygnałami i skargami — o równe traktowanie podmiotów wyborczych i ugrupowań politycznych przez media publiczne w ich programach i audycjach poświęconych problematyce związanej z wyborami. M. in. w komunikacie z dnia 16 października 2007 r. publicznie apelowała, aby w programach informacyjnych i publicystycznych nadawców radiowych i telewizyjnych, a także w wynikach sondażowych ośrodków badania opinii publicznej była uwzględniana i stosowana zasada równych szans uczestników wyborów.

W związku z licznymi pytaniami dotyczącymi warunków głosowania za granicą i obowiązku wpisania się do spisu wyborców, Państwowa Komisja Wyborcza w informacji podanej w Internecie i w odpowiedziach indywidualnych wyjaśniała, że wyborca przebywający w dniu wyborów za granicą, aby móc wziąć udział w głosowaniu winien posiadać ważny polski paszport oraz wpisać się do spisu wyborców sporządzanego przez konsula właściwego terytorialnie dla miejsca pobytu wyborcy. Komisja dopuściła także, w związku z licznymi sygnałami o długich terminach oczekiwania na wydanie paszportu, możliwość udziału w wyborach na podstawie dokumentu potwierdzającego złożenie wniosku o wydanie paszportu. Odpowiednio, polscy żołnierze biorący udział w misjach wojskowych za granicą, nie posiadający paszportu, mogli dopisać się do spisu wyborców w obwodzie właściwym dla miejsca odbywania służby i wziąć udział w głosowaniu na podstawie wojskowej karty identyfikacyjnej. Przyjęła również, że obywatele polscy przebywający na terenie państw członkowskich Unii Europejskiej i państw Europejskiego Obszaru Gospodarczego (Islandii i Norwegii) oraz Konfederacji Szwajcarskiej, Lichtensteinu i Republiki Chorwacji mogą wpisać się do spisu wyborców sporządzonego dla obwodu głosowania za granicą oraz głosować na podstawie dowodu osobistego, który zgodnie z art. 1 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1974 r. o ewidencji ludności i dowodach

osobistych, (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 993, z późn. zm.) jest traktowany jako dokument równoprawny z ważnym polskim paszportem uprawniającym do przekroczenia granicy. Każdy wyborca może głosować na podstawie zaświadczenia o prawie do głosowania, które wydaje urząd gminy właściwy dla miejsca jego stałego zamieszkania.

- * Zgodnie z Ordynacją wyborczą, lokale wyborcze były otwarte od godz. 6.00 do 20.00. Odstępstwa od tej zasady wystąpiły w 50 obwodach głosowania i były spowodowane okolicznościami o charakterze organizacyjno — porządkowym, a także okresowymi niedoborami kart do głosowania w lokalu wyborczym. Przerwy w głosowaniu z tej przyczyny i w konsekwencji przedłużenie głosowania miały miejsce przede wszystkim w dużych miastach (Warszawie, Krakowie, Poznaniu, Gdańsku) i wyniosły w poszczególnych obwodach od kilku do kilkudziesięciu minut, najdłużej w kilku obwodach w Warszawie.

Państwowa Komisja Wyborcza powołała po wyborach specjalną komisję dla ustalenia i wyjaśnienia przyczyn tej sytuacji i podjęcia wniosków.

- * W dniu 22 października 2007 r. obwodowe komisje wyborcze sporządziły protokoły wyników głosowania w obwodach i przekazały komisjom okręgowym, które na ich podstawie ustaliły wyniki głosowania w okręgach wyborczych, a po otrzymaniu informacji z Państwowej Komisji Wyborczej, które listy okręgowe otrzymały co najmniej 5% ważnych głosów w skali kraju i spełniają warunki uprawniające do uczestnictwa w podziale mandatów — dokonały podziału mandatów pomiędzy uprawnione listy okręgowe i sporządziły protokoły z wyborów posłów w okręgach wyborczych. Równolegle okręgowe komisje wyborcze ustaliły wyniki głosowania i wyniki wyborów senatorów w okręgach wyborczych. Protokoły wyników głosowania w okręgu wyborczym wraz z zestawieniami wyników głosowania w okręgach wyborczych i zestawienia wyników głosowania i podziału mandatów, protokoły z wyborów posłów do Sejmu oraz protokoły wyników głosowania i wyników wyborów senatorów w okręgach wyborczych zostały w dniu 23 października 2007 r. dostarczone Państwowej Komisji Wyborczej, która po stwierdzeniu prawidłowości ustalonych wyników sporządziła w tym samym dniu (tj. 23 października 2007r.) obwieszczenia o wynikach wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonych w dniu 21 października 2007 r. Obwieszczenia zostały ogłoszone w Dzienniku Ustaw z dnia 26 października 2007 r. Nr 198, poz. 1438 i 1439. Są one także zamieszczone — podobnie jak wydane przez Państwową Komisję Wyborczą uchwały, opinie, wyjaśnienia i inne akty i dokumenty — na stronie Komisji w Internecie: www.pkw.gov.pl.

- * Na obserwację wyborów zostali zaproszeni i byli obecni obserwatorzy Misji Oceniającej Wybory Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (AEM/OBWE). Ponieważ polskie prawo wyborcze nie zawiera przepisów o udziale obserwatorów międzynarodowych, Państwowa Komisja Wyborcza podjęła w dniu 15 października 2007 r. uchwałę ustalającą wytyczne i wyjaśnienia dla organów wyborczych, dotyczące obserwacji wyborów.

UCHWAŁA
PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ

z dnia 15 października 2007 r.

w sprawie obserwacji zarządzonych na dzień 21 października 2007 r. wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, przez Misję Oceniającą Wybory (AEM) Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE)

Mając na względzie zobowiązania wynikające z podpisania przez Rzeczpospolitą Polską Dokumentu Spotkania Kopenhaskiego z dnia 29 czerwca 1990 r. Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (obecnie OBWE), Państwowa Komisja Wyborcza, na podstawie art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 12 kwietnia 2001 r. - Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2007 r. Nr 190, poz. 1360), uchwała, co następuje:

§ 1.

Ustala się wytyczne oraz wyjaśnienia dla organów wyborczych, dotyczące obserwacji zarządzonych na dzień 21 października 2007 r. wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, przez Misję Oceniającą Wybory (AEM) Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE), stanowiące załącznik do uchwały.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu.

WYTYCZNE ORAZ WYJAŚNIENIA, DOTYCZĄCE OBSERWACJI
ZARZĄDZONYCH NA DZIEŃ 21 PAŹDZIERNIKA 2007 R. WYBORÓW DO
SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ I DO SENATU RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ, PRZEZ MISJĘ OCENIAJĄCĄ WYBORY (AEM) ORGANIZACJI
BEZPIECZEŃSTWA I WSPÓŁPRACY W EUROPIE (OBWE)

1. Członkowie Misji Oceniającej Wybory (AEM) Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE), zwani dalej "członkami Misji", mają prawo obserwować pracę Państwowej Komisji Wyborczej, okręgowych komisji wyborczych i obwodowych komisji wyborczych w związku z wyborami do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, zarządzonymi na dzień 21 października 2007 r.
2. Członkowie Misji mają prawo obserwować pracę obwodowych komisji wyborczych od jej rozpoczęcia aż do zakończenia ustalania wyników głosowania i przekazania protokołów okręgowej komisji wyborczej, na takich samych zasadach jak mężowie zaufania, z tym że nie przysługuje im prawo wnoszenia uwag do protokołów.
3. Do członków Misji nie stosuje się pkt 25 zdanie drugie "Wytycznych dla obwodowych komisji wyborczych, dotyczących zadań i trybu przygotowania i przeprowadzenia głosowania w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, zarządzonych na dzień 21 października 2007 r.", stanowiących załącznik do uchwały Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 24 września 2007 r. (M. P. Nr 67, poz. 741). Mają oni zatem prawo przebywać w lokalu wyborczym również po zakończeniu głosowania.
4. Przepis pkt 2 stosuje się odpowiednio do obserwacji pracy okręgowych komisji wyborczych i Państwowej Komisji Wyborczej.
5. Organy wyborcze, dla umożliwienia członkom Misji podjęcia czynności w okresie przed dniem wyborów:
 - 1) umożliwiają udział w posiedzeniach, szkoleniach oraz innych tego rodzaju przedsięwzięciach;
 - 2) udostępniają informacje o przygotowaniu do wyborów na obszarze swojej właściwości terytorialnej;
 - 3) zapewniają dostęp do informacji elektronicznych w Internecie oraz w systemie "Platforma wyborcza".
6. Członkowie Misji w dniu wyborów:

- 1) mają prawo obserwować rozpoczęcie i przebieg głosowania w każdym wybranym przez siebie lokalu wyborczym;
 - 2) zgłaszają zamiar prowadzenia obserwacji właściwemu przewodniczącemu obwodowej komisji wyborczej;
 - 3) mają prawo być obecni przy ustalaniu wyników głosowania i mają prawo otrzymywania informacji o wynikach;
 - 4) mogą obserwować przyjmowanie protokołów głosowania z obwodów głosowania oraz uczestniczyć w posiedzeniu, na którym następuje ustalenie wyników głosowania i wyników wyborów w okręgu wyborczym, w siedzibach okręgowych komisji wyborczych i odpowiednio w siedzibie Państwowej Komisji Wyborczej.
7. Podczas wykonywania czynności przez członków Misji organy wyborcze stosują odpowiednie przepisy ustawy - Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej oraz uchwał i wytycznych Państwowej Komisji Wyborczej, mając w szczególności na uwadze, iż:
- 1) działania i czynności organów wyborczych, jak również dane i informacje — z wyjątkiem zastrzeżonych ustawowo - są jawne i powszechnie dostępne. Powszechność i jawność procedury wyborczej nie może naruszać tajemnicy głosowania, praw osobistych i ochrony danych osobowych;
 - 2) obecność członków Misji nie może zakłócać pracy organów wyborczych i nie mogą oni wydawać im poleceń;
 - 3) przewodniczący obwodowej komisji wyborczej jest odpowiedzialny za utrzymanie porządku i spokoju w lokalu wyborczym i w jego otoczeniu oraz zapewnienie powagi aktu głosowania. Środki podejmowane w tym zakresie obowiązują wszystkich, w tym także członków Misji.
8. Członkowie Misji przy wykonywaniu swoich czynności posługują się dokumentem wydanym przez Państwową Komisję Wyborczą i paszportem. Członkom Misji, przy wszystkich ich czynnościach, mogą towarzyszyć asystenci (tłumacze) obywatele polscy.
- * Państwowa Komisja Wyborcza otrzymała po wyborach oświadczenie z Misji, że ...”polskie wybory parlamentarne , które odbyły się 21 października 2007 r. pokazały demokratyczny i pluralistyczny proces wyborczy, oparty na wysokim stopniu zaufania publicznego w niepodzielność i bezstronność wyborczej administracji, pod nadzorem Państwowej komisji Wyborczej...”

NARADA Z KOMISARZAMI WYBORCZYMI I DYREKTORAMI KBW.

* W dniach 30 września — 1 października 2007 r. w Czarnej woj. Podkarpackie odbyła się narada Państwowej Komisji Wyborczej i Kierownika Krajowego Biura Wyborczego z komisarzami wyborczymi i dyrektorami zespołów i delegatur KBW.

Zasadniczym motywem obrad było wystąpienie członka Państwowej Komisji Wyborczej Andrzeja Mączyńskiego, poświęcone zadaniom organów wyborczych w zakresie organizacji i przeprowadzenia wyborów, z uwzględnieniem wyborów parlamentarnych wskutek skrócenia kadencji Sejmu. Uzupełnieniem tej problematyki w aspekcie praktycznym był referat Kierownika Krajowego Biura Wyborczego na temat współdziałania aparatu wyborczego w wykonywaniu zadań wyborczych z organami jednostek samorządu terytorialnego. Omawiano i dyskutowano również nad bieżącymi zagadnieniami rozwoju i wykorzystania techniki informatycznej w programie „Platforma wyborcza”, realizacją budżetu za 2007 r. i projektem na 2008 r., dalszym usprawnieniem organizacji pracy.

GLÓWNE TEZY WYSTĄPIENIA

...Szanowni Państwo

Spotykamy się w szczególnym okresie natężonych prac wyborczych wymagającym pełnej mobilizacji zarówno Państwowej Komisji Wyborczej, jak też pełnych składów okręgowych komisji wyborczych i całego Krajowego Biura Wyborczego. Ta mobilizacja, za naszym udziałem, musi także dotyczyć wójtów, burmistrzów i prezydentów miast oraz pracowników samorządowych wykonujących zadania wyborcze. Mówiąc o potrzebie pełnej koncentracji i zaangażowania chcę podkreślić, że obecne wybory do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej po raz pierwszy przeprowadzamy przy zastosowaniu skróconych terminów wykonania najważniejszych czynności wyborczych, wymienionych w art. 10 Ordynacji wyborczej. Zamiast, jak poprzednio - 60 i więcej dni na przygotowanie i przeprowadzenie wyborów, obecnie, od dnia ogłoszenia zarządzenia wyborów, czyli od dnia 8 września 2007 r. do dnia wyborów mamy tylko 43 dni.

W związku z tym chcę Państwu podziękować za wykonanie niektórych trudnych prac, a mianowicie za błyskawiczny druk i rozplakatowanie obwieszczeń Państwowej Komisji Wyborczej zawierających informację o okręgach wyborczych do Sejmu i do Senatu oraz za Wasz udział w zapewnieniu odbycia nadzwyczajnych sesji rad gmin dla utworzenia odrębnych obwodów głosowania w szpitalach, zakładach pomocy społecznej, zakładach karnych i aresztach śledczych, a także dla dokonania pewnych korekt w podziale gmin na stałe obwody głosowania.

W skróconym terminie Państwowa Komisja Wyborcza powołała w dniu 13 września 2007 r. okręgowe komisje wyborcze w składzie zgłoszonym przez Ministra Sprawiedliwości. Chcę w tym miejscu wyrazić nasze ubolewanie, że w składach tych komisji nie znalazło się 5 komisarzy wyborczych spoza siedzib tych komisji. Sadzę jednak, że możemy liczyć na pomoc tych komisarzy wyborczych w przygotowaniu wyborów i ich udział w udzielaniu wyjaśnień z zakresu prawa wyborczego obywatelom. W obecnych wyborach wezmą udział 52 komitety wyborcze, które uzyskały od Państwowej Komisji Wyborczej potwierdzenie przyjęcia złożonych zawiadomień o utworzeniu komitetów, podczas gdy w wyborach do Sejmu i do Senatu w 2005 r. Państwowa Komisja Wyborcza „zarejestrowała” 128 komitetów wyborczych. Z powodu braku wymaganej liczby podpisów Komisja odmówiła przyjęcia zawiadomień o utworzeniu 5 komitetów wyborczych wyborców.

Wśród zarejestrowanych komitetów wyborczych 28 – to komitety wyborcze partii politycznych, 1 koalicyjny komitet wyborczy i 23 komitety wyborcze wyborców, w tym 1 komitet wyborczy mniejszości niemieckiej, 23 komitety wyborcze (na 52) wezmą udział tylko w wyborach do Senatu.

Sprawnie przebiegły czynności rejestracji list i kandydatów.

Na ręce Pań i Panów przewodniczących okręgowych komisji wyborczych chciałbym przekazać wszystkim członkom komisji podziękowanie za wysiłek włożony w przyjęcie i rejestrację zgłoszonych list okręgowych kandydatów na posłów i kandydatów na senatorów. Podziękowanie kieruję także do dyrektorów i pracowników delegatur Krajowego Biura Wyborczego, którzy zapewнили wspomaganie okręgowych komisji wyborczych w przyjmowaniu i sprawdzaniu dokonywanych zgłoszeń oraz rejestracji list i kandydatów. Słowa uznania należą się też Panu Ministrowi i Dyrektorowi Romualdowi Drapińskiemu wraz z grupą informatyków, którzy zapewнили wspomaganie informatyczne procesu rejestracji ułatwiające sporządzenie i transmisję dokumentów.

Pewna liczba spraw dotyczących odmowy rejestracji list okręgowych kandydatów na posłów i odmowy rejestracji kandydatów na senatorów podlega trybowi odwoławczemu, na podstawie art. 147 ust. 3 Ordynacji wyborczej – do Państwowej Komisji Wyborczej oraz trybowi zaskarżenia na podstawie art. 148 ust. 3 i art. 149 ust. 3 — do właściwego sądu okręgowego.

Termin na wniesienie tego odwołania lub skargi określony w art. 147 i 148 został skrócony do 2 dni od daty doręczenia postanowienia okręgowej komisji wyborczej. Skrócenie dotyczy także terminu na rozpatrywanie tych odwołań i skarg. Podstawą skrócenia tych terminów jest art. 10 ust. 2 pkt 2 Ordynacji wyborczej.

W związku z tą kwestią chciałbym zwrócić uwagę, że postanowienia okręgowych komisji wyborczych, do których stosuje się art. 147 ust. 3 i 149 ust. 3 powinny być doręczone

osobie zgłaszającej maksymalnie szybko, a dla dotrzymania 2-dniowego terminu na rozpatrzenie odwołań przez Państwową Komisję Wyborczą lub skargi przez sąd okręgowy, akta sprawy muszą znaleźć się niezwłocznie w organie odwoławczym.

Ostateczne zamknięcie procesu rejestracji list okręgowych kandydatów na posłów i kandydatów na senatorów jest sprawą ważną także ze względu na konieczność uruchomienia druku kart do głosowania. Państwowa Komisja Wyborcza uchwałą z dnia 13 września 2007 r. uchwaliła sposób drukowania kart do głosowania oraz ich dostarczenia obwodowym komisjom wyborczym. Szczegółowe wytyczne zawarte w załączniku do tej uchwały są wiążące i niezwykle istotne jest ich pełne stosowanie.

Punktem wyjścia do prawidłowego wykonania tego zadania jest bezbłędne ustalenie przez każdą okręgową komisję wyborczą brzmienia karty do głosowania. Ustalenie brzmienia kart do głosowania powinno nastąpić w formie uchwały okręgowej komisji wyborczej — zgodnie z uchwałą Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 22 sierpnia 2001 r. w sprawie wzorów kart do głosowania w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, ze zmianami wprowadzonymi w 2005 r. w § 1 tej uchwały. Apeluję zatem do Pań i Panów dyrektorów delegatur, którzy przygotowują projekty brzmienia kart do głosowania o wielokrotną korektę pisowni imion i nazwisk, kolejności kandydatów na listach i wszystkich pozostałych elementów projektów kart do głosowania. Jednocześnie chcę wyraźnie podkreślić, że nie zwalnia to okręgowej komisji wyborczej od samodzielnej, rzetelnej i odrębnej korekty projektów kart do głosowania przed ustaleniem ich ostatecznego brzmienia. To samo odnosi się do nadzoru nad procesem druku kart do głosowania i wielokrotnej korekty składu drukarskiego przed uruchomieniem druku nakładu kart.

Myszę, że przypadek z wyborów w 2005 r., który był powodem unieważnienia wyborów w okręgu i konieczność przeprowadzenia ponownych wyborów do Senatu, powinien być szczególnym ostrzeżeniem i przestrogą. W tej sprawie nie można sobie pozwolić na formalno-techniczne traktowanie obowiązków okręgowej komisji wyborczej dotyczących ostatecznego zatwierdzenia karty do druku. Nigdy zbyt dużo rzeczywiście, czasami żmudnej kontroli. Bardzo liczę na takie potraktowanie tych zadań.

W uchwale Państwowej Komisji Wyborczej, dotyczącej sposobu druku kart do głosowania, decyzję w sprawie ustalenia nakładu kart do głosowania pozostawiliśmy okręgowym komisjom wyborczym. Sądzę, że racjonalna wielkość tego nakładu jest ustalana, po możliwie pełnej analizie dotychczasowej frekwencji w kolejnych wyborach parlamentarnych i prezydenckich. Dotychczas nie przeprowadzono wiarygodnych badań i sondaży dotyczących przewidywanej frekwencji wyborczej. Z wypowiedzianych publicznie sądów na ten temat można odnotować sprzeczne prognozy. Jedni twierdzą, że można spodziewać się niskiej frekwencji, gdyż wyborcy są zniechęceni do polityki i

polityków. Można się także spotkać z innym poglądem, że ostra walka w kampanii wyborczej może wpłynąć na większy, niż dotychczas, udział obywateli w wyborach.

Do sprawy składania zamówień na druk kart do głosowania, w świetle przepisów ustawy — Prawo zamówień publicznych, odnie się szerzej Minister Czaplicki na spotkaniu z dyrektorami delegatur i z tego względu pominię tę kwestię. Chcę jednak podkreślić, że im wcześniej zamkniemy sprawę rejestracji list i kandydatów tym więcej czasu pozostanie na bezbłędny druk kart i ich przygotowanie do przekazania obwodowym komisjom wyborczym wraz z innymi materiałami.

Zadbamy o to, żeby przed wydrukowaniem kart do głosowania i formularzy protokołów obwodowych komisji wyborczych do delegatur został dostarczony plakat Państwowej Komisji Wyborczej o sposobie głosowania i warunkach ważności oddanych głosów.

W dniu dzisiejszym upływa termin powołania obwodowych komisji wyborczych przez wójtów, burmistrzów i prezydentów miast. Liczba zarejestrowanych komitetów wyborczych wskazuje, że obecnie podmiotów uprawnionych do zgłoszenia kandydatów do tych komisji jest o ponad połowę mniej niż w wyborach w 2005 r. Jednocześnie z różnych rozmów telefonicznych i innych sygnałów docierają do nas informacje, że kandydowanie do obwodowych komisji wyborczych traktowane jest przez osoby kandydujące, a także przez niektóre komitety wyborcze – komercyjnie. Mówiąc o takim podejściu do członkostwa w obwodowej komisji wyborczej mam na myśli to, że dla części osób głównym motywem udziału w pracach komisji jest chęć uzyskania zryczałtowanej diety, a nie – przede wszystkim - prawidłowe wykonanie zadań wyborczych. Takiemu podejściu powinniśmy skutecznie przeciwdziałać wykorzystując do tego celu szkolenia członków obwodowych komisji wyborczych. Podczas spotkań szkoleniowych należy zatem uświadomić uczestnikom, że zgodnie z art. 35 ust. 4 Ordynacji wyborczej, członkowie komisji ponoszą zaostrzoną odpowiedzialność karną jak funkcjonariusze publiczni. Trzeba też przypomnieć, że obowiązuje ich zakaz prowadzenia kampanii wyborczej i nakaz obiektywizmu i dyscypliny w pełnieniu swojej funkcji.

Materiałem do szkoleń są wytyczne Państwowej Komisji Wyborczej dla obwodowych komisji wyborczych, które członkowie komisji powinni sobie przyswoić na szkoleniach.

Skargi i pisma, ale także protesty wyborcze wpływające po wyborach wskazują, że na niektóre zadania powinniśmy położyć szczególny nacisk. Mam tu przede wszystkim na myśli szczegółowe rozliczenie kart do głosowania (otrzymanych i wykorzystanych w głosowaniu) i egzekwowania przez obwodowe komisje wyborcze obowiązku okazywania przez wszystkich wyborców dokumentu potwierdzającego jego tożsamość, bez względu na to, czy osoba znana jest osobiście komisji, czy też nie. Nierównoprawne traktowanie wyborców z naruszeniem przepisów Ordynacji wyborczej jest niedopuszczalne.

Najważniejszym efektem szkoleń powinno być utrwalenie wśród wszystkich członków komisji wiedzy, jakie głosy są głosami nieważnymi. Treść protestów wyborczych świadczy, że ta wiedza zawodzi.

Wyraźnie należy zabronić ustalania wyników głosowania w sposób inny, niż kolegialnie przez pełen skład komisji. Ustalenie (liczenie) wyników głosowania przez zespoły członków komisji, albo przez poszczególnych członków komisji, a następnie sumowanie tych wyników daje powód do kwestionowania rzetelności tych ustaleń. Do takich praktyk nie powinniśmy dopuścić.

Członkom obwodowych komisji wyborczych trzeba też wytłumaczyć rolę wspomagania komputerowego przy sprawdzaniu arytmetycznej zgodności ustalonych wyników głosowania i wydruku protokołu komisji. W szczególności należy uświadomić, że wspomaganie to ma charakter wyłącznie techniczny i odciąża od wykonywania „ręcznie” tych czynności, ale nie zdejmuje odpowiedzialności z komisji.

Obwodowe komisje wyborcze odpowiadają za sprawne przeprowadzenie głosowania, a przewodniczącemu komisji obwodowej przysługuje uprawnienie do wezwania policji, gdyby ktoś zakłócał porządek w lokalu wyborczym i nie reagował na jego uwagi. Zdarza się jednak, że do komisji docierają sygnały o próbie fałszowania wyników głosowania przez pozyskiwanie od wyborców niewykorzystanych kart do głosowania. Warto więc komisjom obwodowym przypomnieć, że zarówno przekazujący taką kartę, jak też pozyskujący popełnia przestępstwo z art. 248 pkt 5 Kodeksu karnego, zagrożone karą pozbawienia wolności do lat 3. Dla komisji powinno to stanowić podstawę do zawiadomienia policji, gdyż taką, co prawda jeszcze nie częstą, praktykę powinniśmy zwalczać.

Zgodnie z kalendarzem wyborczym do dnia 7 października 2007 r. wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast powinni sporządzić spisy wyborców. Wyborcy ze służb skoszarowanych wymienionych w Ordynacji wyborczej w tym samym terminie mogą złożyć wnioski o wpisanie ich do spisu wyborców w obwodzie lub obwodach właściwych dla miejsca odbywania służby. Są to zadania rutynowe i dotychczas były wykonywane prawidłowo. Państwowa Komisja Wyborcza i organy wyborcze sprawują nadzór nad wykonaniem spisów wyborców, ale także nad prowadzeniem rejestru wyborców. Docierają do nas sygnały, że wyborcy często nie rozróżniają spisu wyborców i rejestru wyborców i czasami zamiast złożyć wniosek o dopisanie ich do spisu wyborców w miejscu pobytu czasowego (termin do dnia 11 października 2007 r.) składają wnioski o wpisanie ich do rejestru wyborców. Takie przypadki podważają wiarygodność rejestru wyborców i rodzą przykre konsekwencje dla tych wyborców w kolejnych wyborach. Apelowałbym o to, by np. w udzielanych przez Państwa wyjaśnieniach podkreślać to rozróżnienie.

Od dziennikarzy wiemy, że jest spore zainteresowanie udziałem w wyborach studentów zamieszkałych w akademikach i domach studenckich. Czasami rozmówcy wyrażają zdziwienie, że tam nie tworzy się obwodów głosowania, bo wraca pamięć z „referendum unijnego”. Warto więc uświadomić zainteresowanym, że mogą głosować w miejscu studiowania tylko w „otwartym „ obwodzie na podstawie zaświadczenia o prawie do głosowania, albo po wcześniejszym złożeniu wniosku do spisu wyborców. Sposób doręczenia tych wniosków – indywidualny albo grupowy – nie ma żadnego znaczenia jeżeli wnioski są sporządzone prawidłowo. Muszą one zawierać dane, które są wymienione w spisie wyborców i adres czasowego pobytu oraz adres stałego zamieszkania.

W zbliżających się wyborach Minister Spraw Zagranicznych stosownym rozporządzeniem utworzyła 204 obwody głosowania za granicą, to jest o 41 obwodów więcej niż w wyborach do Sejmu i do Senatu w 2005 r. Zmiana ta uwzględnia wcześniejszą sugestię Państwowej Komisji Wyborczej w sprawie konieczności uwzględnienia w tworzeniu tych obwodów nowej sytuacji po masowych wyjazdach zarobkowych obywateli polskich za granicę oraz na misje wojskowe.

Najwięcej nowych obwodów głosowania (17) zostało utworzonych w Zjednoczonym Królestwie Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, gdzie liczba obwodów wzrosła z 3 do 20. Odpowiednio wzrosła liczba obwodów utworzonych w USA z 15 do 21, w Hiszpanii – z 4 do 7, w Irlandii z 1 do 3. Dodatkowe obwody głosowania utworzono także (po jednym) w RFN (razem 6), w Republice Greckiej (razem 4), w Republice Litewskiej (Możejki, razem 2), w Królestwie Norwegii (razem 2) i Republice Libańskiej (razem 2). Dla żołnierzy i obywateli polskich w Afganistanie będzie przeznaczonych 8 obwodów głosowania (poprzednio 1).

Szanowni Państwo!

Państwowa Komisja Wyborcza uchwałą z dnia 17 września 2007 r. określiła zasady i sposób wykorzystania elektronicznego systemu przesyłania i przetwarzania danych o wynikach głosowania i wynikach wyborów do Sejmu i do Senatu.

Szczegółowo sprawy te omówi Dyrektor Romuald Drapiński. Ograniczę się więc do uwag ogólnych.

W obecnych wyborach, dzięki dużemu zaangażowaniu Krajowego Biura Wyborczego będzie zapewnione pełne wspomaganie elektroniczne okręgowych komisji wyborczych i obwodowych komisji wyborczych. W zakresie związanym z rejestracją list kandydatów na posłów i kandydatów na senatorów mogli Państwo ocenić walory tego systemu i zgłaszać uwagi i wnioski, które z pewnością zostaną wykorzystane.

Podczas ustalania wyników głosowania i wyników wyborów system będzie działał podobnie jak w wyborach do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw.

We wszystkich obwodach wyniki głosowania będą wprowadzone dwukrotnie do komputera, który sprawdzi ich poprawność bilansową i wydrukuje poprawny protokół obwodowej komisji wyborczej. Z obwodów, które będą miały łączność z okręgową komisją wyborczą dane z protokołu będą przetransmitowane do okręgowej komisji wyborczej. Z obwodów, które nie będą miały takiej łączności z okręgową komisją wyborczą, wyniki głosowania będą dostarczone gminnemu pełnomocnikowi okręgowej komisji wyborczej na dyskietce lub płycie wraz z protokołem głosowania i stąd nastąpi transmisja. Z obwodów, które nie będą miały wspomaganie elektronicznego, zapieczętowany protokół i zestawienie wyników głosowania zostaną doreczone gminnemu pełnomocnikowi okręgowej komisji wyborczej i po sprawdzeniu bilansowym zestawienia będzie tradycyjnie przekazany do okręgowej komisji.

W zastosowaniu tego systemu zostały wprowadzone pewne innowacje, które mają zapobiegać błędom w przypadku, gdy po wydrukowaniu karty do głosowania kandydat został skreślony. Wówczas dane będą wpisywane do systemu raz od góry listy kandydatów i powtórnie od dołu listy, co ma zapobiec przesunięciu danych na liście.

System będzie jeszcze testowany i ufam, że zadziała prawidłowo.

Dzięki systemowi wcześniej otrzymacie Państwo także informację o komitetach wyborczych, które przekroczyły próg wyborczy i ich listy biorą udział w podziale mandatów w okręgach.

W dniu wyborów obowiązywać będą dwa meldunki o frekwencji wyborczej — na godzinę 10.30 oraz na godzinę 16.30. Przedsięwzięcia organizacyjne dla zebrania tych danych określa uchwała Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 13 września 2007 r.

Szanowni Państwo!

Znajdujemy się w środku kampanii wyborczej, która w niektórych swoich przejawach cechuje się brutalizacją życia publicznego. To rodzi określone napięcia i konflikty, które powinny być rozstrzygane w trybie wniosków kierowanych przez uprawnione osoby do sądów okręgowych, w trybie art. 91 Ordynacji wyborczej.

Niektóre sprawy mogą się kwalifikować do powództwa cywilnego o naruszenie dóbr osobistych.

Pewna grupa naruszeń przepisów prawa, która kwalifikowana jako wykroczenia lub przestępstwa, zgłaszana jest okręgowym komisjom wyborczym. W takich sytuacjach zgłaszających należałoby kierować do organów ścigania, gdyż dla ukarania sprawcy niezbędne jest wskazanie okoliczności i dowodów popełnienia czynu. W sprawach

doraźnych, gdy taki tok postępowania nie rokuje zaprzestania naruszeń prawa okręgowe komisje wyborcze mogą i powinny zgłosić sprawę odpowiednim organom.

Sprawą oczywistą są tego typu interwencje, gdy dochodzi do naruszeń prawa przez obwodowe komisje wyborcze, pracowników organów administracji publicznej lub samorządowej, albo wymagane jest niezwłocznie działanie zapewniające poprawny przebieg czynności wyborczych.

Czynię te uwagi będąc przekonanym, że Państwa doświadczenie i wiedza prawnicza pozwoli znaleźć optymalne rozwiązanie w każdej sytuacji, a jednocześnie uniknąć uwikłania komisji w rozstrzyganie spraw, które jej nie przynależą.

Dziękuję za uwagę.

WSPÓLPRACA Z ZAGRANICĄ

- * W dniach 18 — 19 września 2007 r. odbyła się w Strasburgu doroczna konferencja Stowarzyszenia Europejskich Urzędników Wyborczych (ACEEEO) zorganizowana we współpracy z Komisją Wenecką. Referaty i dyskusja były poświęcone problematyce poszerzania w społeczeństwach wiedzy o wyborach, docieranie z tą wiedzą do wyborców. Z upoważnienia Państwowej Komisji Wyborczej w konferencji uczestniczył w zastępstwie sekretarza Kazimierza Czaplickiego, dyrektor Zespołu Kontroli Finansowania Partii Politycznych i Kampanii Wyborczych Krajowego Biura Wyborczego Krzysztof Lorentz; obecni byli także dyrektor Marian Dziegielewski i radca Dorota Tulczyńska.
- * Na prośbę Fundacji Solidarności Polsko — Czesko — Słowackiej przedstawiciele Państwowej Komisji Wyborczej Stefan Jaworski, i sekretarz Kazimierz W. Czaplicki spotkali się w dniu 27 września 2007 r. z działaczami organizacji pozarządowych, prasy lokalnej i samorządów lokalnych z Kazachstanu, Kirgistanu, Uzbekistanu i Tadżykistanu. Tematem spotkania było omówienie przepisów i procedur przygotowania i przeprowadzenia wyborów parlamentarnych w Polsce.
- * W związku z wyborami w dniu 21 października 2007 r. Państwowa Komisja Wyborcza w ramach współpracy i wymiany doświadczeń zaprosiła przedstawicieli centralnych organów Litwy, Rosji, Łotwy, Ukrainy i Słowacji. Byli oni w wybranych obwodach w okręgu Nr 17 w Radomiu i Nr 19 w Warszawie, spotkali się z Okręgowymi Komisjami Wyborczymi. Spotkali się także z Państwową Komisją Wyborczą.